

DEELPROGRAMMA PARTITUREN, TOEGANKELIJKHEID VAN BLADMUZIEK

Dit deelprogramma is erop gericht mensen met een visuele beperking toegang te geven tot geschreven muziek. Het kan daarbij gaan om bladmuziek in de vorm van een uitgeschreven partituur met notenbalken, om eenvoudige weergave van een eenstemmige melodie bij een zangbundel of om een akkoordenschema ter begeleiding.

De projecten in dit deelprogramma betreffen: beschikbaar maken van omgezette muziek die er al is, faciliteiten voor het omzetten van muziek naar aangepaste leesvormen (braille of gesproken), vergroten van de productiecapaciteit door inzetten van vrijwilligers en het weergeven van partituren in vergrote vorm tijdens het spelen van muziek.

Een bijzonder aandachtspunt bij de omzetting naar braillemuzieknotatie is de mogelijkheid om als visueel gehandicapte aantekeningen en correcties aan het omgezette script te kunnen toevoegen en desgewenst eigen muziek te kunnen vastleggen en te kunnen weergeven in braille en als zwartdrukuitgave.

Project 1.0 Inventariseren productiemethoden (reeds uitgevoerd).

Inventariseren productiemethoden bij de voornaamste blindenbibliotheken, alsmede bestaande software voor het omzetten naar aangepaste leesvorm. Beoordelen bruikbaarheid, kwaliteit en prijs. Is in principe reeds gebeurd (zie rapport verbetering en beschikbaarheid bladmuziek d.d. 27-05-2013 en aanvullende correspondentie).

Project 1.1 Ontsluiten bestaande collecties

Beschrijven van de collectie van Dedicon. De aanwezige muziekstukken in braille en gesproken vorm worden ontsloten en opvraagbaar gemaakt voor gebruikers.

Inrichten interbibliothecaire uitwisseling van braille en gesproken muziek. Eerste stap die hierin kan worden gezet is om contact te maken met de 5 à 10 belangrijkste (braille)muziekcollecties in Europa (of daarbuiten). Voor elke aanvraag van Nederlandse gebruikers kan zo worden bekeken of het werk al in één van de buitenlandse collecties aanwezig is. Onderzoeken van de mogelijkheid om bestaande aangepaste muziek te kopiëren. De al eerder gebrailleerde partituren in de collecties van de blindenbibliotheken kunnen worden opgevraagd, bijvoorkeur in een toegankelijk digitaal formaat en anders in geprint braille dat vervolgens gescand zou moeten kunnen worden.

Het ontsluiten van digitale collecties met bladmuziek die door conversie naar aangepaste leesformaten toegankelijk worden gemaakt voor blinden en slechtzienden, zoals de Mutopia collectie in Lilypond.

Project 1.2 Lilypond braille output

aanmaken bladmuziek in braille (braille script) vanaf Lilypond script (Basis). In dit project ligt de focus in eerste instantie op conversie van Lilypond naar braillemuzieknotatie. Er wordt gestart met eenvoudige notatie, waarmee melodielijnen kunnen worden weergegeven. De muzieknotatie in het Liedboek voor de kerken geldt als pilot project. Op dit moment is deze muziek nog niet in braille voorhanden, terwijl er enkele tientallen gebruikers op wachten. Invoeren/aanpassen braille script m.b.v. braille toetsenbord en braille leesregel is evenals het (terug)zetten van braille script naar Lilypond script een belangrijk vervolg onderwerp dat in dit project wordt meegenomen of wordt uitgewerkt in Project 1.3.

Project 1.3 Lilypond andere toegankelijke output vormen

vervolgontwikkeling van Lilypond waarin gesproken en grootletter output wordt ontwikkeld. Aandacht voor dynamisch weergeven vergrote partituur. Deze vormen zijn van groot belang voor mensen die geen zwartschrift kunnen lezen en ook de braillenotatie niet beheersen. Met

name bij dit project en daarmee samenhangend bij project 1.4 zullen ook mensen met een andere leesbeperking en ouderen worden betrokken.

Project 1.4 Gesproken en gezongen bladmuziek

Inventariseren ervaring met gesproken bladmuziek in binnen- en buitenland.

Vastleggen productomschrijving gesproken bladmuziek. Onderzoek naar het gebruik en verbetering van het concept gesproken bladmuziek. Hieraan toegevoegd het concept van gezongen bladmuziek. Onderzoek onder potentiële en bestaande gebruikers. Ontwikkelen add-on voor aanmaken gesproken bladmuziek vanaf Lilypond script (zie Lilypond andere toegankelijke output vormen). Het onderzoek richt zich op blinden en slechtzienden (zowel gebruikers van de huidige service gesproken bladmuziek als mensen die er niet bekend mee zijn), op mensen met een andere leesbeperking en op ouderen.